

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Ing. Petrem Šuránkem ve věci

žalobkyně: **D. T.**, narozená X
bytem X

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 6. 2021, č. j. X,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 29. 6. 2021, č. j. X, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podanou osobně dne 26. 8. 2021, brojí proti rozhodnutí žalované označenému shora (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná zcela změnila své rozhodnutí ze dne 25. 3. 2021, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), tak, že podle § 56 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 540/2020 Sb. (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) žalobkyni od 6. 8. 2021 odňala invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně, neboť podle posudku posudkové lékařky žalované od 5. 3. 2021 pracovní schopnost žalobkyně poklesla toliko o 20 %. Prvostupňovým rozhodnutím přitom žalovaná žádost žalobkyně o změnu výše invalidního důchodu zamítla s tím, že podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Praha-východ (dále jen „OSSZ“) ze dne 5. 3. 2021 pracovní schopnost žalobkyně poklesla o 50 %, což nadále odpovídá invaliditě druhého stupně.

Shodu s prvopisem potvrzuje: B. M.

2. Žalobkyně namítá, že žalovaná nevzala při posuzování její žádosti o změnu výše invalidního důchodu v úvahu všechny okolnosti jejího zdravotního stavu tak, jak vyplýval z předložených lékařských zpráv.
3. Žalovaná po rekapitulaci průběhu správního řízení a rozhodné právní úpravy navrhla s ohledem na nesouhlas žalobkyně s medicínským posouzením jejího zdravotního stavu, aby si soud vyžádal posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) postupem podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „organizační zákon“). Za současného stavu, kdy není objektivně posudkově uznána invalidita žalobkyně, žalovaná navrhuje žalobu zamítnout jako nedůvodnou.
4. Soud ze správního spisu zjistil, že v návaznosti na žádost ze dne 19. 12. 2018 byl žalobkyni přiznán od 30. 4. 2019 invalidní důchod třetího stupně z důvodu postižení páteře (samotné rozhodnutí nicméně součástí předloženého správního spisu není). Následně rozhodnutím ze dne 14. 8. 2020 byl žalobkyni invalidní důchod snížen na invalidní důchod druhého stupně (vlastní rozhodnutí opět v předloženém správním spise chybí, jeho existence plyne jen z doručky a doprovodných listin).
5. Dne 30. 11. 2020 byla OSSZ doručena žádost žalobkyně o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu. V posudku posudkové lékařky OSSZ ze dne 5. 3. 2021 bylo zhodnoceno, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobkyně vede stále k poklesu pracovní schopnosti jen o 50 %, což odpovídá druhému stupni invalidity. V návaznosti na tento posudek žalovaná prvostupňovým rozhodnutím ze dne 25. 3. 2021 žádost žalobkyně o změnu výše invalidního důchodu zamítla a konstatovala, že žalobkyni nadále náleží invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně.
6. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky, v nichž namítala, že její zdravotní stav a jeho funkční dopady jsou závažnější. Posudek posudkové lékařky žalované ze dne 27. 5. 2021 ale dospěl dokonce k závěru, že pracovní schopnost žalobkyně poklesla jen o 20 %. Žalovaná následně napadeným rozhodnutím ze dne 29. 6. 2021, které žalobkyně převzala dne 8. 7. 2021, prvostupňové rozhodnutí zcela změnila a rozhodla, že se žalobkyni od 6. 8. 2021 podle § 56 odst. 1 písm. c) a § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění invalidní důchod odnímá, přičemž odůvodnění opřela o závěry lékařského posudku posudkové lékařky ČSSZ. V odůvodnění žalovaná odkázala na ustanovení § 88 odst. 8 organizačního zákona, které jí umožňuje v námitkovém řízení prvostupňové rozhodnutí změnit i v neprospěch žalobkyně.
7. Součástí správního spisu nejsou žádná jiná rozhodnutí týkající se žádosti žalobkyně ze dne 30. 11. 2020 ani jakýkoliv doklad o zahájení řízení o odejmutí invalidního důchodu z moci úřední.
8. Soud poté, co ověřil, že žaloba byla podána včas, že je věcně i místně příslušným soudem a že napadené rozhodnutí je rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., přezkoumal napadené rozhodnutí v žalobou vymezeném rozsahu. Soud přitom dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
9. Soud se nejprve musel zabývat procesní rovinou správního řízení předcházejícího vydání napadeného rozhodnutí. Je tomu tak proto, že správností závěrů žalované, že zdravotní stav žalobkyně neodpovídá žádnému stupni invalidity, má smysl se zabývat jen tehdy, jestliže žalovaná byla z hlediska procesního práva oprávněna tento závěr promítnout do

výroku napadeného rozhodnutí. Protože přitom soud dospěl k závěru, že žalovaná z procesních důvodů nebyla vůbec v daném řízení oprávněna žalobkyni invalidní důchod odejmout, nevyžadoval již pro nadbytečnost posudek posudkové komise MPSV.

10. Podle ustanovení § 81 odst. 2 organizačního zákona se řízení o změně poskytování nebo výše již přiznané dávky důchodového pojištění zahajuje na základě písemné žádosti nebo z moci úřední orgánem, který je příslušný k rozhodnutí o této změně, není-li stanoveno jinak.
11. NSS v rozsudku ze dne 10. 1. 2013, č. j. 4 Ads 108/2012-31, č. 2815/2013 Sb. NSS, vyložil, že „[z] citovaného ustanovení vyplývá, že v případě již přiznané dávky důchodového pojištění je třeba odlišovat řízení o změně poskytování dávky a řízení o změně výše dávky, Současně je nutno brát v potaz, zda bylo řízení zahájeno na žádost účastníka řízení nebo z moci úřední. (...) bylo-li správní řízení zahájeno na základě žádosti účastníka řízení, musí správní orgán o takové žádosti rozhodnout. (...) Žalobce ve své žádosti (...) učinil předmětem správního řízení změnu výše přiznané dávky (invalidního důchodu), stěžovatelka tudíž mohla v daném řízení rozhodovat jen o výši invalidního důchodu, nikoliv však o nároku na tuto dávku. Stěžovatelka tedy nebyla oprávněna v tomto řízení vydat rozhodnutí o odnětí invalidního důchodu, a to ani v prvním stupni, ani v řízení o námitkách. Na tomto závěru nic nemění ani skutečnost, že § 88 odst. 8 [organizačního zákona] stěžovatelce v řízení o námitkách umožňuje rozhodnout v neprospěch účastníka řízení. Toto ustanovení totiž nezakládá oprávnění překročit předmět správního řízení vymezený v žádosti podané účastníkem řízení. Stěžovatelce lze přisvědčit, že pokud v řízení o námitkách zjistila, že žalobce není invalidní, nic jí nebránilo odejmout žalobci invalidní důchod od nejbližší splátky. Nebyla však oprávněna učinit tak v řízení o žádosti žalobce o změnu výše invalidního důchodu, ale v samostatném řízení zahájeném z moci úřední. (...) Řízení o změně výše invalidního důchodu a řízení o odnětí této dávky mají odlišný předmět (v jednom případě jde o výši dávky, ve druhém o nárok na dávku). Probíhající řízení o žádosti žalobce, jehož předmětem byla změna výše invalidního důchodu, tudíž nemůže být překážkou toho, aby stěžovatelka z moci úřední zahájila řízení o odnětí invalidního důchodu.“ Z obdobných úvah vycházel NSS také např. v rozsudku ze dne 11. 10. 2013, č. j. 4 Ads 42/2013-43, či ze dne 11. 7. 2013, č. j. 6 Ads 13/2013-66.
12. Procesní situace předcházející vydání nyní napadeného rozhodnutí je s případy posuzovanými NSS ve zmíněných rozsudcích prakticky totožná. Z obsahu správního spisu, jakkoliv je ve vztahu k předchozím správním řízením neúplný (ne však tak již k řízení, v němž bylo vydáno napadené rozhodnutí), nelze mít žádných pochyb, že prvostupňové i napadené rozhodnutí byla vydána v řízení zahájeném žádostí žalobkyně ze dne 30. 11. 2020 o změnu (zvýšení) invalidního důchodu z důvodu tvrzeného zhoršení zdravotního stavu. Správní spis totiž neobsahuje žádná jiná rozhodnutí, jimiž by bylo o této žádosti rozhodnuto, a vydaná rozhodnutí ani nezmiňují, že by byla vydána v řízení zahájeném z moci úřední. Napadené rozhodnutí ostatně ve svém odůvodnění reaguje na námitky ze dne 13. 4. 2021, jež směřují proti prvostupňovému rozhodnutí, jež bylo zřetelně formulováno jako rozhodnutí o žádosti (ze dne 30. 11. 2020). Ostatně z hlediska procesněprávní zákonné regulace ani není možné, aby rozhodnutí v námitkovém řízení bylo vydáno jako první úkon v řízení zahájeném z moci úřední.
13. Není tedy pochyb, že shora citované závěry NSS bez dalšího dopadají i na řízení předcházející vydání napadeného rozhodnutí. Napadené rozhodnutí zjevně vybočilo z předmětu řízení zahájeného na základě žádosti

žalobkyně. Uvedený postup přitom představuje závažnou procesní vadu, která opravňuje soud ke zrušení napadeného rozhodnutí i bez nařízení jednání ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.

14. Soud proto napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V tomto řízení bude žalovaná vázána právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Bude tedy povinna prvostupňové rozhodnutí změnit tak, aby konečné rozhodnutí respektovalo předmět řízení vymezený podanou žádostí. Bude-li chtít souběžně odejmout žalobkyni invalidní důchod, bude nezbytné, aby v tomto směru nejdříve zahájila příslušné správní řízení z moci úřední, jež samozřejmě obecně vzato může být spojeno i s řízením o žádosti. Takovým postupem však nejde spojit řízení prvostupňové s řízením námitkovým.

15. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobkyni, která byla ve věci úspěšná, žádné náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 13. prosince 2021

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v. r.
samosoudce